

prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău - L. Barbos

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - M. Guzun, Iu. Cotruță și N. Simciuc

D E C I Z I E

26 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Tatiana Vieru

Svetlana Filincova, Nicolae Craiu

Oleg Sternioală și Luiza Gafton

examinând recursurile declarate de Andriuța Cristina și Andriuța Valentin, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andriuța Cristina împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri, intervenient accesoriu Andriuța Valentin cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de stabilire a zilei de muncă parțială cu păstrarea indemnizației de îngrijire a copilului, obligarea stabilirii începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri, s-a casat hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 11 august 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă:

La 27 ianuarie 2016 Andriuța Cristina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la obligarea stabilirii timpului de muncă parțial cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Andriuța Cristina a indicat că începând cu 2009 a fost angajată în cadrul Departamentului Trupelor de Carabinieri, pe parcursul activității deținând mai multe funcții.

În legătură cu nașterea fiului, prin ordinul șefului statului major al Unității Militare 1001 a Departamentului Trupelor de Carabinieri N. Stamati nr. 183 din 24 septembrie 2014 i s-a acordat concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani începând cu 20 septembrie 2014 până la 15 iunie 2017, fiindu-i calculată, stabilită și achitată lunar indemnizația pentru îngrijirea copilului de la locul său de muncă.

În perioada aflării în concediul pentru îngrijirea copilului la 07 decembrie 2015, a solicitat pârâtului în temeiul art. 97 Codul muncii și art. 18 Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22 iulie 2004, stabilirea începând cu 01 februarie 2016 a zilei de muncă parțiale cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, însă Departamentul Trupelor de Carabinieri prin răspunsul nr. ½-A83/15 din 28 decembrie 2015 a respins cererea sa.

Consideră că beneficiază de dreptul prevăzut de legislația muncii de a i se stabili timpul de muncă parțial, deoarece Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 -XVI din 22 iulie 2005 nu prevede în acest sens careva restricții.

A mai indicat că în calitate de funcționar public cu statut special nu își poate exercita dreptul de a activa prin cumul, iar angajatorul îi încalcă dreptul de a-i fi stabilită ziua de muncă parțială cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, fapt pentru care pârâtul urmează să-i achite salariul pentru absența forțată de la serviciu.

Prin acțiunile ilegale ale pârâtului, a fost prejudiciată moral și discriminată în raport cu alți cetățeni.

Andriuța Cristina cere obligarea Departamentului Trupelor de Carabinieri să-i stabilească începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 lei (f.d. 3-10).

La 30 mai 2016 Andriuța Valentin a depus cerere de a interveni în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 36-37).

La 31 mai 2016 Andriuța Cristina a depus cerere de antrenare a soțului Andriuța Valentin în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 40-41).

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 08 iunie 2016 Andriuța Valentin a fost antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 56).

La 29 iulie 2016 Andriuța Cristina a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând constatarea ilegalității refuzului Departamentului Trupelor de Carabinieri de stabilire a zilei de muncă parțiale cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, obligarea stabilirii începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu în mărime de 36 495 lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 lei (f.d. 64-65).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 august 2016 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Andriuța Cristina.

A fost recunoscut ilegal răspunsul Departamentului Trupelor de Carabinieri nr. ½-A83/15 din 28 decembrie 2015.

A fost obligat Departamentul Trupelor de Carabinieri să stabilească Cristinei Andriuța începând cu 01 februarie 2016 timpul de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

A fost încasat de la Departamentul Trupelor de Carabinieri în beneficiul Cristinei Andriuța salariul pentru absența forțată de la serviciu calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada de la 01 februarie 2016 până la 11 august 2016.

A fost respinsă pretenția Cristinei Andriuța cu privire la repararea prejudiciului moral (f.d. 79, 85-96).

Prin procurile din 11 iulie 2016, 04 aprilie 2016 și 02 ianuarie 2017 Nicu Ilie și Marianna Coroliovă au fost împuterniciți de Departamentul Trupelor de Carabinieri să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 59, 106, 130).

La 17 august 2016 reprezentantul Nicu Ilie a declarat în interesele Departamentului Trupelor de Carabinieri apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 august 2016, la 21 noiembrie 2016 reprezentantul Marianna Coroliovă a depus apel motivat împotriva aceleiași hotărâri, iar la 19 ianuarie 2017 apel suplimentar (f.d. 81-82, 102-105, 126-129).

La 24 noiembrie 2016 Andriuța Cristina a depus cerere de majorare a despăgubirii, solicitând în temeiul art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă încasarea de la Departamentul Trupelor de Carabinieri a salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 12 august 2016 din ziua imediat următoare când a fost pronunțată hotărârea primei instanțe și până la 24 octombrie 2016, când a fost eliberată și trecută în rezerva Forțelor Armate în legătură cu transferarea în altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special (f.d. 115-116).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 07 martie 2017 a admis apelul declarat de Departamentul Trupelor de Carabinieri, a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 august 2016 și a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii (f.d. 161-168).

La 24 mai 2017 Andriuța Cristina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, menținerea hotărârii primei instanțe și admiterea cererii de majorare a despăgubirilor cu încasarea de la Departamentul Trupelor de Carabinieri a salariului pentru absența forțată de la serviciu calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada de după emiterea hotărârii de la 12 august 2016 și până la 24 octombrie 2016, când a fost eliberată și trecută în rezerva Forțelor Armate în legătură cu transferarea în altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special.

În motivarea cererii de recurs Andriuța Cristina a indicat că instanța de apel eronat a concluzionat că militarilor prin contract nu le sunt aplicabile prevederile art. 97 Codul muncii, invocând temei de respingere a acțiunii prevederile Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006.

Curtea de la Strasbourg în jurisprudența sa a menționat că prin îmbrățișarea carierei militare, membrii forțelor armate se supun de bună voie unui sistem de disciplină militară și unor limitări ale drepturilor și libertăților pe care acest sistem le implică (Kalac vs. Turcia din 01 iulie 1997 și Larissis și alții vs. Grecia din 24 februarie 1998).

A mai invocat, că conform jurisprudenței Înalțului For aceste restricții sunt acceptabile numai în cazul în care există o amenințare reală pentru eficiența operațională a forțelor armate, iar afirmațiile cu privire la existența acestui risc trebuie să fie susținute de exemple.

La 13 iunie 2017 Andriuța Valentin a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, menținerea hotărârii primei instanțe și admiterea cererii de majorare a pretențiilor.

În motivarea cererii de recurs Andriuța Valentin a indicat, că art. 36 Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005, intitulat „Interdicții și restricții” prevede exhaustiv interdicțiile și restricțiile aplicabile militarilor la exercitarea anumitor drepturi, nefiind instituită în acest articol interdicția de a beneficia de timpul de muncă parțial.

În răspunsul la cererea prealabilă Departamentul Trupelor de Carabinieri a invocat temei de respingere a cererii imposibilitatea achitării indemnizației de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani concomitent cu stabilirea timpului de muncă parțial, însă ulterior în cadrul examinării pricinii intimatul a invocat că militarul nu beneficiază de dreptul la muncă în regim de muncă parțial.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune

expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referințele depuse la 23 iunie 2017 reprezentantul Nicu Ilie în interesele Departamentului Trupelor de Carabinieri a solicitat declararea inadmisibilității recursului declarat de Andriuța Cristina.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 19 iulie 2017 a considerat recursurile admisibile fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate de Andriuța Cristina și Andriuța Valentin în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referințelor depuse de reprezentantul Nicu Ilie în interesele Departamentului Trupelor de Carabinieri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare în ordine de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 07 martie 2017 la 23 martie 2017 (f.d. 169).

La cererea de recurs Andriuța Cristina și Andriuța Valentin au anexat copia plicului, prin care le-a fost expediată copia deciziei instanței de apel și pe care este aplicată ștampila oficiului poștal „18 aprilie 2017” (f.d. 182).

Prin urmare, recursurile declarate de Andriuța Cristina și Andriuța Valentin la 24 mai 2017 și 13 iunie 2017 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că la 07 iunie 2012 Departamentul Trupelor de Carabinieri și Targon (Andriuța) Cristina au încheiat contractul nr. 037973 cu privire la satisfacerea serviciului militar în trupele de carabinieri (f.d. 47).

Prin ordinul șefului statului major al Unității Militare 1001 a Departamentului Trupelor de Carabinieri N. Stamati nr. 92 din 15 mai 2012 a fost inclusă în listele efectivului la toate drepturile de aprovizionare și considerată intrată în executarea atribuțiilor funcționale de la 14 mai 2012 Targon (Andriuța) Cristina, ofițer superior, contabil al serviciului finanțe al statului major de servicii, sosită în unitatea militară 1002 pentru continuarea serviciului militar în bază de contract (f.d. 18).

La 07 septembrie 2013 Targon Cristina și Andriuța Valentin s-au căsătorit, ambii soți obținând numele de familie „Andriuța” (f.d. 38).

Şeful statului major al Unităţii Militare 1001 a Departamentului Trupelor de Carabinieri N. Stamati prin ordinul nr. 189 din 02 octombrie 2013 a considerat-o pe Targon Cristina cu numele „Andriuţa” (f.d. 19).

Prin ordinul şefului statului major al Unităţii Militare 1001 a Departamentului Trupelor de Carabinieri N. Stamati nr. 183 din 24 septembrie 2014 Andriuţa Cristina a trecut la dispoziţia comandantului trupelor de carabinieri pe perioada aflării în concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani de la 20 septembrie 2014 până la 15 iunie 2017 (f.d. 20).

La 07 decembrie 2015 Andriuţa Cristina a solicitat vice-ministrului afacerilor interne Veaceslav Ceban, comandant al trupelor de carabinieri, colonel stabilirea începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parţial de 7 ore în funcţia deţinută până la survenirea riscului asigurat şi păstrarea indemnizaţiei pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani (f.d. 12).

Prin adresa nr. ½-A83/15 din 28 decembrie 2015 Departamentul Trupelor de Carabinieri a comunicat Cristinei Andriuţa, că în cazul în care i se va stabili timpul de muncă parţial nu va putea beneficia de indemnizaţia pentru îngrijirea copilului (f.d. 15-16).

La 27 ianuarie 2016 Andriuţa Cristina a depus prezenta cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri cu privire la constatarea ilegalităţii refuzului de stabilire a zilei de muncă parţiale cu păstrarea indemnizaţiei de îngrijire a copilului, obligarea stabilirii începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parţial de 7 ore în funcţia deţinută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizaţiei pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, încasarea salariului pentru absenţa forţată de la serviciu în mărime de 36 495 lei şi repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 lei.

Instanţele judecătoreşti au emis hotărârile sus-menţionate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie a constatat că instanţa de apel la examinarea pricinii a interpretat eronat normele de drept material.

Conform art. 124 alin. (1) şi (2) Codul muncii, femeilor salariate şi ucenicilor, precum şi soţilor aflate la întreţinerea salariaţilor, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 şi mai mulţi feţi – 112 zile calendaristice) şi concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul naşterilor complicate sau naşterii a doi sau mai mulţi copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizaţii în modul prevăzut la art.123 alin.(2) Codul muncii.

În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parţial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizaţiei din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform art. 14 alin. (1) şi (5) Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005, durata săptămânală a timpului de serviciu al militarilor care îndeplinesc serviciul militar prin contract nu va depăşi, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(5), durata săptămânală de muncă stabilită de legislaţia în vigoare.

În perioada stării de urgenţă, de asediu sau de război, a executării serviciului de luptă, de alarmă, a participării la exerciţii şi antrenamente militare, la alte acţiuni legate de asigurarea capacităţii de luptă şi de mobilizare, timpul de serviciu nu se limitează, oferindu-li-se militarilor timp pentru odihnă.

Conform art. 97 alin. (1)-(3) Codul muncii, prin acordul dintre salariat și angajator se poate stabili, atât la momentul angajării la lucru, cât și mai târziu, ziua de muncă parțială sau săptămâna de muncă parțială. La rugămintea femeii gravide, a salariatului care are copii în vârstă de până la 14 ani sau copii cu dizabilități (inclusiv aflați sub tutela/curatela sa) ori a salariatului care îngrijește de un membru al familiei bolnav, în conformitate cu certificatul medical, angajatorul este obligat să le stabilească ziua sau săptămâna de muncă parțială.

Retribuirea muncii în cazurile prevăzute la alin.(1) se efectuează proporțional timpului lucrat sau în funcție de volumul lucrului făcut.

Activitatea în condițiile timpului de muncă parțial nu implică limitarea drepturilor salariatului privind calcularea vechimii în muncă, inclusiv a stagiului de cotizare, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare, durata concediului de odihnă anual sau a altor drepturi de muncă.

Din normele de drept citate se deduce că legiuitorul a instituit angajatorului obligația de a stabili la rugămintea salariatului care are copii în vârstă de până la 14 ani a timpului de muncă parțial.

La adoptarea soluției de respingere a acțiunii, Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat normele de drept material, arbitrar constatând că prevederile art. 97 Codul muncii nu sunt aplicabile militarilor.

Conform art. 323 alin. (1) Codul muncii, salariaților care au încheiat un contract individual de muncă cu unitățile militare, instituțiile sau organizațiile Forțelor Armate ori cu cele ale autorităților publice în care legea prevede îndeplinirea serviciului militar sau special, precum și persoanelor care execută serviciul civil, li se aplică legislația muncii, cu particularitățile prevăzute de actele normative în vigoare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 și Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006 nu prevăd expres interdicția de a stabili militarului timpul de muncă parțial.

Concluzia instanței de apel de respingere a acțiunii din temeiul că militarul aflat în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului își poate relua activitatea doar integral, este pripită, emisă fără analiza profundă a prevederilor legale enunțate supra.

Or, potrivit pct. 131 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani și concediul suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 6 ani se acordă unuia din părinți (militari prin contract), la decizia conducătorului structurii militare. Aceste concedii se acordă în baza raportului depus de către militarul prin contract în mod ierarhic pe numele conducătorului structurii militare, anexând copia adeverinței de naștere a copilului și alte acte justificative, după caz. Până la expirarea termenului acestor concedii, militarul prin contract are dreptul să-și reia integral activitatea, depunând raport pe numele comandantului (șefului) unității (instituției) militare.

Norma de drept citată indică la existența dreptului militarului de a relua integral activitatea până la expirarea concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani și nu prevede expres interdicția acestuia de a beneficia de dreptul la timp de muncă parțial.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară și suficientă, astfel instanța de recurs este în imposibilitate de a

exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea deciziei atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Conform art. 14 alin. (7¹) și (7²) Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005, concediul de maternitate, inclusiv pentru soția militarului prin contract care se află la întreținerea acestuia, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 18 ani care suferă de maladie oncologică sau cu dizabilitate pentru afecțiuni intercurrente se acordă conform dispozițiilor generale. Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru perioada aflării în concediile prevăzute la alin.(7¹) se stabilesc în modul și condițiile prevăzute de [Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004](#) privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, similar persoanelor asigurate.

La adoptarea deciziei Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont că Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 prevede expres că militarilor le sunt aplicabile prevederile Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22 iulie 2004, care în art. 18 alin. (4) stipulează că în cazul în care mama sau tata (beneficiar de indemnizație) își reia activitatea în condițiile timpului de muncă parțial indemnizația nu se suspendă și pe cale de consecință, Andriuța Cristina beneficiază de dreptul de a i se achita indemnizația pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului în perioada activității în condițiile stabilirii timpului de muncă parțial.

În cererea de concretizare a pretențiilor Andriuța Cristina a solicitat încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu în mărime de 36 495 lei, anexând în acest sens certificatul nr. 13 din 25 iulie 2016, eliberat de Departamentul Trupelor de Carabinieri, prin care se confirmă că salariul calculat pentru perioada lunilor februarie 2016-iulie 2016 este în mărime de 36 495 lei (f.d. 64-65; 66).

Judecătoria Centru mun. Chișinău ajungând la concluzia temeiniciei acțiunii, a încasat de la Departamentul Trupelor de Carabinieri în beneficiul Cristinei Andriuța salariul pentru absența forțată de la serviciu calculat pentru 7 ore de muncă pentru perioada de la 01 februarie 2016 până la 11 august 2016, fără a specifica suma concretă ce urmează a fi încasată.

În conformitate cu art. 243 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească, pronunțând hotărârea de încasare a unei sume de bani, consemnează în dispozitiv, cu cifre și litere, suma și moneda în care se percepe și dobânda de întârziere determinată conform art.619 din [Codul civil](#), pe care urmează să o achite debitorul, chiar și în lipsa vinovăției, dacă nu execută hotărârea în termen de 90 de zile de la data când aceasta a devenit definitivă.

În conformitate cu art. 256 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata: salariului și a altor drepturi ce decurg din raporturi de muncă, precum și a indemnizațiilor prevăzute de statutul șomerilor, în mărimea unui salariu mediu.

Contrar normelor de drept citate, prima instanță nu a indicat în dispozitiv suma salariului ce urmează să fie încasat și că hotărârea în partea încasării salariului în mărimea unui salariu mediu de la Departamentul Trupelor de Carabinieri în beneficiul Cristinei Andriuța urmează a fi executată imediat, or, articolul 241 alin. (7) Codul de procedură civilă expres prevede că în cazul în care instanța judecătorească stabilește modul și termenul de executare a hotărârii, dispune executarea ei imediată sau ia măsuri pentru asigurarea executării, în dispozitiv se face o mențiune în acest sens.

În cadrul examinării pricinii în ordine de apel, la 24 noiembrie 2016 Andriuța Cristina a depus cerere de majorare a despăgubirii solicitând în temeiul art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă încasarea de la Departamentul Trupelor de Carabinieri a salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 12 august 2016 - 24 octombrie 2016 (f.d. 115-116).

În conformitate cu art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Din sensul normei de drept citate rezultă că instanța de apel urmează să efectueze controlul hotărârii instanței de fond, nefiind posibilă în ordine de apel schimbarea calității procesuale a părților, temeiului sau obiectului acțiunii, totodată, reclamantul fiind îndreptățit să solicite încasarea dobânzii, ratelor, veniturilor ajunse la termen pentru perioada cuprinsă între data adoptării hotărârii primei instanțe și data adoptării deciziei instanței de apel.

Corespunzător celor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Andriuța Cristina beneficiază de dreptul de a solicita încasarea de la Departamentul Trupelor de Carabinieri a salariului de care a fost lipsită pentru perioada de după emiterea hotărârii primei instanțe și anume de la 12 august 2016 până la 23 octombrie 2016, când a fost eliberată și trecută în rezerva Forțelor Armate în legătură cu transferarea în altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special la Departamentul Poliției de Frontieră, or această cerință nu vine în contradicție cu prevederile art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Contrar acestei prevederi legale, instanța de apel în decizia din 07 martie 2017 nu s-a expus în privința cererii înaintate de Andriuța Cristina cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 12 august 2016 din ziua imediat următoare emiterii hotărârii primei instanțe până la 24 octombrie 2016 când a fost eliberată și trecută în rezerva Forțelor Armate în legătură cu transferarea în altă structură de stat în care este prevăzut serviciul special la Departamentul Poliției de Frontieră.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința cererii înaintate de Andriuța Cristina constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece acestea nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în demersul înaintat au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta

presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Erorile judiciare ale instanței de apel în ordine de recurs nu este posibil de corectat, or, în ordine de recurs, nici părțile, dar nici instanța din oficiu, nu dispun de posibilitatea de a schimba calitatea părților în proces, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a înainta pretenții noi.

Astfel, având în vedere că cele menționate supra incontestabil indică la examinarea superficială, unilaterală a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției, examinarea tuturor capetelor de cerere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Andriuța Cristina și Andriuța Valentin, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că la rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Andriuța Cristina și Andriuța Valentin.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andriuța Cristina împotriva Departamentului Trupelor de Carabinieri, intervenient accesoriu Andriuța Valentin cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de stabilire a zilei de muncă parțiale cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului, obligarea stabilirii începând cu 01 februarie 2016 a timpului de muncă parțial de 7 ore în funcția deținută până la survenirea riscului asigurat cu păstrarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral și se restituie la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Luiza Gafton